

Stand by
America

Justice
to all!

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

"American Home"

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

NO. 115

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY OCTOBER 6th 1920.

LET TO XXIII. — VOL XIX.

Komunisti v Rimu grozijo Vatikanu.

Polom ruske armade doma in na fronti.

Rim, 5. okt. Med Rusijo in Litvinsko se je sklenil mir. Poleg tega so pa tudi Poljaki sklenili mir z Litvinami ter so opustili svoj načrt, da zasedejo Vino, glavno mesto Litvinske. Sprva je grozilo, da se sopromjejo poljski in Litvinske čete, kar bi boljševikom prišlo jako po godu, toda v zadnjem trenutku se je posrečilo med obema narodoma narediti mir.

Ruskim armadam na poljski fronti se godi jako slabo. Poročila iz Stockholma naznajo, da je moralna zginila iz ruskih vrst. Ne samo, da se vojaki nečejo več boriti za Lenina in Trotskya, pač pa je nastal v ruskih vrstah tudi punt, lakota in zadaj za fronto pa štrajki. Uradno počelo iz Varsave naznjanja, da Poljaki skor neovirano napredujejo proti Rusiji. Osvojili so Novogrodek, in v enem tednu napredovali do 100 milj, dočim so boljševiki trpeli teške zgube. 26 boljševiških divizij je uničenih, izven akcije, in bogat plen je padel Poljakom v pest. Stevilno ujetnikov, od začetka poljske ofenzive znaša 42.000. Nad 400 topov, 35 lokomotiv nad 400 železniških vozov, streljivo, živež, obleka, vse kar Poljaki najbolj potrebujemo, so zaplenili od Rusov. General Piludski osebno vodi poljsko armado. Tudi na Krimski fronti boljševiki beže in general Wrangel je zadnje čase napredoval za 25 milj.

— En cel milijon ljudi je več v državi Ohio letos kot pa pred desetimi leti. Za tisto je naša država napredovala v prebivalstvu tekom deset let. Država Ohio šteje danes 5.757.461 prebivalcev a leta 1910 so jih našeli 4.767.121, torej se je prebivalstvo pomnožilo za dvajset procentov. Pomembno je to, da so napredovali v prebivalstvu le oni kraji države, kjer so velika mesta, dočim so vsi kraji, kjer se nahajajo farme nazadovali, in sicer precej. Na podlagi novega štetja bo treba vso državo znova razdeliti v politične okraje, in država Ohio dobri pet novih kongresmanov.

— Nekaj posebnega bo v soboto, 9. oktobra, ob 6. uri zvečer. Na vrtnih prostorih S. N. Doma se bo vršila trgovina grozdja, in k trgovini je cenjeno občinstvo uljudno vabljeno. Saj se bo treba pripraviti za zimo z dobro kapljo, in če sedaj ne boste trgali, bo pozneje prepozno. Torej na obilo udeležbo vas vabi klub društva S. N. Doma.

— Sedajni sodniški termin na kriminalni sodniji je silno nevaren za vse morilce. Porotniški letos ne pozna nobene milosti. Umori so se v Clevelandu tako razširili, da je res treba že zelenje metle, ki očisti Avgrijev hlev. 27 morilcev je na vrsti in čaka sodbe. Trije so bili že obsojeni na smrt, četrtri pa je bil v pondeljek oproščen. Pisec se William Wilkes. Wilkes je trdil, da ponoči, ko se je zbudil, je opazil nekega tujca pri oknu njegovega stanovanja, kako je odpiral okno. Wilkes je zgrabil revolver in ustrelil dotičnega. Wilkes je bil prijet in obožen umora, toda sodnik Silbert je dejal, da je vsak upravičen streljati ponoči, ako opazi koga, ki sili v stanovanje.

— Pismo ima pri nas Ivan Knific,

6 centov voznina pride v 2 tednih.

London, 5. okt. Med Rusijo in Litvinsko se je sklenil mir. Poleg tega so pa tudi Poljaki sklenili mir z Litvinami ter so opustili svoj načrt, da zasedejo Vino, glavno mesto Litvinske. Sprva je grozilo, da se sopromjejo poljski in Litvinske čete, kar bi boljševikom prišlo jako po godu, toda v zadnjem trenutku se je posrečilo med obema narodoma narediti mir.

Ruskim armadam na poljski fronti se godi jako slabo. Poročila iz Stockholma naznajo, da je moralna zginila iz ruskih vrst. Ne samo, da se vojaki nečejo več boriti za Lenina in Trotskya, pač pa je nastal v ruskih vrstah tudi punt, lakota in zadaj za fronto pa štrajki. Uradno počelo iz Varsave naznjanja, da Poljaki skor neovirano napredujejo proti Rusiji. Osvojili so Novogrodek, in v enem tednu napredovali do 100 milj, dočim so boljševiki trpeli teške zgube. 26 boljševiških divizij je uničenih, izven akcije, in bogat plen je padel Poljakom v pest. Stevilno ujetnikov, od začetka poljske ofenzive znaša 42.000. Nad 400 topov, 35 lokomotiv nad 400 železniških vozov, streljivo, živež, obleka, vse kar Poljaki najbolj potrebujemo, so zaplenili od Rusov. General Piludski osebno vodi poljsko armado. Tudi na Krimski fronti boljševiki beže in general Wrangel je zadnje čase napredoval za 25 milj.

— En cel milijon ljudi je več v državi Ohio letos kot pa pred desetimi leti. Za tisto je naša država napredovala v prebivalstvu tekom deset let. Država Ohio šteje danes 5.757.461 prebivalcev a leta 1910 so jih našeli 4.767.121, torej se je prebivalstvo pomnožilo za dvajset procentov. Pomembno je to, da so napredovali v prebivalstvu le oni kraji države, kjer so velika mesta, dočim so vsi kraji, kjer se nahajajo farme nazadovali, in sicer precej. Na podlagi novega štetja bo treba vso državo znova razdeliti v politične okraje, in država Ohio dobri pet novih kongresmanov.

— Andrew Rasmussen, ki je visok 6 čevljev in tri palce se je pritožil na sodnini, da ga njegova žena, ki meri le 5 čevljev in dva palca, — prepepa. Ko je sodnik pogledal moža velikana ter pritlikavo žensko, ni hotel vrjeti in je odpustil oba. Toda mož je zopet prišel in se pritožil, da ga ženica tepe. To pot je sodnik vrzel in zagrozil ženski, da bo še enkrat tepla moža, da gre v ječo. In ženska je rekla: Kadar bo zopet pisan prišel domov, mrha, pa bo zopet letelo. In tako sta odšla s sodnino.

— Lansko leto se je oglašalo samo 2000 lastnikov psov, ki so plačali za pasjo marke. Raditega je družba za varstvo živali začela loviti vse pse brez marke ter nabrala tisoče psov, katere je dala z elektriko spraviti na drugi svet. Tega so se letos ljubitevi psov prestrashili in so v minožičah prišli na davčni urad po pasje marke. Nad 13.000 psov ima že licenco.

— Med unijo krojačev in krojaškimi mojesti se je dogsegel sporazum, katerega so odobrile obe stranki.

Prohibicija ne bo nikdar odpravljena

V Clevelandu se je mudil v pondeljek vrhovni komisar prohibicije iz Washingtona, John F. Kramer, mož, ki ima absolutno vodstvo vseh suhih postav v Zjed. državah. Govoril je v znamen "City Club" in sicer si je zbral za predmet "Eno leto suše v Ameriki". Kramer se je izjavil, da je prohibicija v Ameriki za večne čase. Rekel je: "Nemogoče je samo misliti, da bi kdaj 36 držav glasovalo za to, da se odpravi točka iz ustave naše republike, ki zagotavlja prohibicijo. Prohibicija je tukaj, da ostane za večne čase. Ameriški narod bo postal predmet splošnega zasmehovanja vseh narodov ali pa se budem pokorili volji večine, ki je upeljala prohibicijo. (?) Nikdar nismo imeli še kaj tako radikalnega kot je prohibicija. Nikdar ni nobena postava se toliko vmešavala v privatne navade in običaje prebivalstva. Toda prohibicijo imamo v uprašanje je, ker budem naredili z njo. Well, kar se mene tiče, vem kako dobro, kaj se bo naredilo s prohibicijo. Ostala bo pri nas za večne čase. Ljudje, ki zahtevajo lahko vino in pivo v resnicah zahtevajo žganje. Lahko vino je le krinka, da pridejo do alkohola. Vino je opojno, in dokler je kaka pijača opojna, ne je moremo nuditi otroku. "Mr. Kramerja so predstavili navzajem kot" kamele, ki vodi ameriški narod skozi saharsko puščavo. Članici kluba, kjer je govoril, so ga sprejeli s sledenčem pesmico:

Dry country, 'tis of thee,
Sweet land of pop and tea.
Of thee I sing;
Land of the cider mill,
Land of the moonshine still,
From every rock and rill,
Let water spring.

— Pevski oktet Samo, ki si je za petje pridobil lepih zasluga v naši naselbini in bližnjih mestih priredi v nedeljo, 17. oktobra v dvorani Nar. Doma v Newburgu izvareden koncert s sodelovanjem več pevskih društev. Na tem koncertu se bodo prvič izvajale najnovejše slovenske skladbe, ki so dospele pravkar iz Ljubljane, in ki bodo gotovo vzbudile splošno zanimanje. Vstopnice so sedaj naprodaj in se dobre pri Sever & Nagode, 6025 St. Clair ave. Obenem izide poseben, krasen program, s polnim besedilom vseh pevskih točk, ki so izvanredno krasne. Nasi naročniki dobesedno, kjer uhaju plin, in v svoji nevednosti in ker je bila tema, je prižgal zveplenko, da bolje vidi. In nastala je silna eksplozija. On in žena sta dobiti nevarne opekline, pa tudi hiša je močno poškodovana.

— Pozno v noči je na Superior ave. pred pošto je tema. Tu pripelje pred poštno posloplje voz, se ustavi voznik stopi na tlak, dvigne za boj z voza in ga postavi k poštnim vratom, potem pa odpelje. Nočni stražnik je opazil to, spomnil se je na grozivo, eksplozijo na Wall St. in New Yorku brž telefonia na policijo. En cel voz bombnih ekspertov se je pripeljal. Na glavni postaji so začeli odpirati peklenski stroj. Previdno, vijak za vijakom so vlekli iz zaboja in konečno odprli. In dobili so pisalni stroj, katerega je naročil rekrutni urad v postnem posloplju.

— Vlada je kupila za \$1.850.000.000 Liberty bondov. S tem je profitirala 250.000, ker je kupila Liberty bonda po nizki ceni.

Apel Wilsona na trezne volivce.

Washington, 5. okt. Predsednik Wilson je sporočil ameriškemu narodu v prvici v tej predsedniški kampanji svoje nazore glede bližajočih se volitev in gledi v Ligă Narodov. Predsednik Wilson pravi: Moji dragi rojaci! Principi, za katere se gre v letosnjih volitvah so tako velikega pomena in usodenosti, in jaz sem bil v takosteni zvezi z njim, da sem prepričan, da je prav, če predmet pred vas ter vam razložim najbolj važne točke. Vsakdo, ki iskreno veruje v ljudsko vlado, se mora zanimali za tekoče dogodke. Letos bo odkrit izraz narodne volje. Odločitev velikih principov, s katerimi stopijo Zjed. države pred svet, se nikakor ne more prepustiti skupini politikarjev te ali one stranke, ampak ljudstvo mora o teh principih samo razsoditi, kot edini pravomočni sodnik. Ljudje bodo naredili svoji vlasti, kaj naj sledi naredi. Glavno vprašanje je: Ali želite Ligo Narodov in čast Amerike rešeno? Ali naj igrajo Zjed. države pomembno vlogo v zgodovini narodov?

Ameriško ljudstvo je bilo tako zapeljano glede mirovne pogodbe in Ligă Narodov. Nasprotinci Lige Narodov so šli do nesramne predzročnosti ter prinašajo na dan nerešnica dejstva, ustvarjajo svoj lastni amerikanizem, ki nimata nobene podlage v principih te velike republike.

Glasom izjav republikanske stranke naj postane Amerika druga Prusija. Oni so mnenja, naj stojimo na strani in gledamo kako drugi trpijo, a sami skrbimo le za lastne koriste. V ta namen se ni vršila svetovna vojna. Stvarniki Amerike so bili mnenja, naj pokaže ostalem svetu kaj je svobodna vlada. In to vodstvo hočjo nasprotinci Ligă Narodov uničiti. Toda zakaj naj bi se Amerika bala odgovornosti, katero naj prevezme med svetom? Ves svet bo zrl na Ameriko pri novemberskih volitvah, ker od teh volitev je odvisna usoda sveta.

— Frank Tratin, star 37 let, stanuje na 1369 E. 47th St. je zavohal plin v svojem stanovanju. Iskal je odprtino, kjer uhaju plin, in v svoji nevednosti in ker je bila tema, je prižgal zveplenko, da bolje vidi. In nastala je silna eksplozija. On in žena sta dobiti nevarne opekline, pa tudi hiša je močno poškodovana.

— Na vogalu 95. ceste in St. Clair ave. je stal Alfred Tausinger, ki ima saloon na 49. cesti in St. Clair ave. Biolo je v torek zjutraj. Mahoma se ustavi pred njim velik avtomobil, trije lopovi skočijo ven, pobijejo Tausingerja na tla mu vzamejo \$800 iz žepa.

— George Martin, ki je sodni pisar v Clevelandu na sodniji, kjer se razpravljajo razporoke, se je izjavil, da 90 odstotkov vseh zakonskih parov, ki iščejo razporoko, so suhi ljudje. Martin je zabilježil že več kot tisoč slučajev razporoke. Debeli ljudje, pravi Martin, so navadno dobre volje in potrežljivi, dočim se suhači takoj skregajo, nakar sledi razporoka.

Proti združenju Nemcev in Avstrije

Pariz, 5. okt. Ker je vlada avstrijske republike odločila 1. oktobra enoglasno, da se vrši tekom 6 tednov po 1. oktobru splošno glasovanje po avstrijski republiki, da izrazi prebivalstvo mnenje, ali naj se Avstrija priklopil Nemčiji je francoska vlada odredila vse proti - odredbe, da prepreči združenje Avstrije in Nemčije. V mirovni pogodbi je natančno napisano, da prepreči združenje Avstrije in Nemčije. V mirovni pogodbi je popisala Avstrija kot Nemčija, torej je obvezna za obe države, in zavezniki morajo gledati, da se spoljni. Le ce dovoli Liga Narodov, tedaj se sme Avstrija združiti z Nemčijo. Dosedaj je Francija edina, ki aktivno nasprotuje združenju Avstrije in Nemčijo, Anglija in Zjed. države so v tem oziru indiferentne, to je, jim je vseeno. Toda Italija je velika zagovornica te zveze in močno želi, da se Avstrija združi z Nemčijo, ker je Italija prepricana, da bo Avstrija v tem slučaju močnejša in bolj nevarna Jugoslavon, kar je koristno za Italijane, ki se bojijo Jugoslavon. Raditega se pričakuje, da bo češka republika in Jugoslavija dvignila močan protest proti nameranemu združenju Avstrije z Nemčijo.

— Cena kosilu, ki ga dobivajo otroci v šolah, ki ne gre do opoldne domov, se bo znižala, kot naznanja šolski odmor.

— Hiša, vredna \$950, 7 sodov žganja po \$20 sod, osem parov čevljev po \$2 par, 500 funtov sladkorja po 4 cente funt, se glasi besedilo neke oporoke, ki je bila pravkar prepisana na sodniji Oporoka je 75 let star. Ha, sod žganja za \$20, danes ga vam dognalo komaj povohati za to ceno.

— 58 bolnikov v mestni bolnišnici, ki imajo neozdravljeni ve bolezni so prenestili v Warrensville, ker bodo dočinili posloplje, kjer so se sedaj nahajali, podrlj. Spomladan začno graditi novo, ogromno posloplje mestne bolnišnice, ki bo veljalo tri milijone in pol dolari, kateri denar so volvci dovolili pri lanski volitvah.

— Pijanci dobijo odslej naprej večjo kazeno. Kdo je prisel pjan na sodnijo, je bil navadno kaznovan po \$5. Od 1. oktobra se zviša kazeno na \$15.

— Andrej Lozinak, kolektor za plinovo družbo, je bil toliko prismogen, da je sprejel povabilo dveh neznanih moških, ki sta ga povabila na vožnjo v avtomobil. Neznanca sta ga odpeljala na delo, tam preteplila do nezvesti, potem pa mu odvzela \$150.

— Državljanji, državljanke, v četrtek, 7. oktobra je dan, ko se je treba registrirati za jesenske volitve. Ako se niste registrirali 30. septembra, ne pozabite 7. oktobra. Vsakdo se mora registrirati, kadar nastopi mraz. Kompanijo imajo čas celo poletje dobiti dovolj premoga in ravno v najhujšem mirazu se v tovarnah požge največ plina, dočim ljudje v stanovanjih zmrzujejo.

— Država New York ima glasom najnovejšega štetja 10.384.144 prebivalcev.

— Cena jugoslovanskih krovov danes je 86 centov za 100 krov.

— V Cetrtek 7. okt. se vrši sestanek delavcev in delavcev za vinsko trgovino ki se vrati v soboto 9. okt. 1920 na vrt S. N. D. Vsi ki ste se prijavili za sodelovanje na tej volitvi so odprti od 9. zjutraj do 3. popoldne, in od 5. popoldne do 9. zvečer. Vsak ima priliko.

New York, 5. oktobra. Tu je prijela policija nekega sumljivega moškega, ki se je izjavil, da je dovolj dinamita na razpolago, da se pozne ves New York v zrak. Iz Pittsburgha se nadaljuje poča, da je bia tam aretiran neki Florian Zelenka, ki je doma iz Brooklyn, N. Y. in ki je imel ob času aretacije pri sebi precej množine dinamita. Podrobnosti policija ne da v javnost. Zelenka je bil aretiran v nekem hotelu po hudem boju. Na potu je bil iz Cincinnati proti New Yorku in je vozil dinamit s seboj. Spotoma, ko se je vozil v vlaku, je govoril z nekim sopotnikom in je omilil več stvari o pretečeni eksploziji in New Yorku. Dotični sopotnik je nemudoma obvestil policijo, ki je Zelenka aretirala. Kot trdi policija bodojo bilo mnogo znanih anarhistov in članov I. W. W. ter drugih radikalnih organizacij, ki so jim tla

"AMERISKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

NARODNINA
za Ameriko - - - \$4.00 Za Cleveland po pošti - \$5.00
za Evropo - - - \$5.50 Posamezna številka - - - 3c
Vsi posami, dopisi in denar naj se pošilja na "Ameriska Domovina"
110 St. Clair Ave. N. E. Cleveland, Ohio Tel. Guy. Ptinson 125

JAMES DEBEVEC, Publisher

LOUIS J. PIRC, Editor

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY

Read by 25,000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1908, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 115. Wed. Oct. 6th 1920

Ruska zima.

Slovita ruska zima zopet prihaja. Kdo se je ne spomnja iz Napoleonovih časov! Ponovno zre milijone Rusov lakoti in smrti v oku. Trpljenje, stradanje je bilo strašno že tekom poletja, ko je pridika dana, da se prideva živež, s katerim se prežene lakoto po zimi. Brez dvoma Rusi vedo kaj jim prinese bližajoča se zima. Možje, žene in otroci bodojemo umirali v čredah radi ponikanja, radi lakote.

To je cena, katero mora Rusija plačati za blazni luksus, ki se v vsakdanjem življenju imenuje boljševizem. Toda Rusija ni popolnoma odrevnela. Polagoma, tiso, bolestno se pričenja zavedati, da je cena, katero plačuje za boljševizem, pregorovita, prestrašna, da bi mogla biti še dolgo v veljavi.

Poročila, ki prihajajo iz sicer zanesljivih finskih virov, naznajajo, da se je v Rusiji pričelo gibati, ne samo v večjih mestih, kjer so delavci v večini, pač tudi po kmetijah in v malih naselbinah. Punti so zbruhnili na mnogih krajev proti boljševikom. Podrobnosti seveda niso nane, kajti boljševiki so glede cenzure ravno taki mojstri kot je bil ranek car s svojo tajno policijo. Vladnih špijonov in denuncinjantov ni bilo v Rusiji nikdar toliko kot jih je danes, in kdor v Rusiji zine besedo proti boljševizmu, naj naredi oporoko prej, aka ima sploh kaj, o čemur bi delal oporoko. Po raznih mestih so zbruhnili štrajki, štrajki v boljševiški Rusiji, kjer imajo po izjavi boljševikov delaveci — nebesa. Mogočnost je tu, da je to začetek konca Lenjnovske tiranstva. In prav mogoče je, da se bo Rusija nahajala že skozi vso zimo v smrtnih bojih, predno se bo otresla strahovite pijačke, ki pozira zdravo kri ruskega naroda že skoro tri leta.

Izmed vseh čudežnih, nerazumljivih stvari, ki prihaja jo iz Rusije, ki se gode v Rusiji, je gotovo najbolj čudna ta, da so delavci zaštrajkali napram svojim delavskim mojstrom — boljševikom. Kadar se delavec dvigne proti "kaptalistu", tedaj to ni nič čudnega, dnevni pojav, toda kadar se žuljava roka delavčeve dvigne proti onemu, ki je vzpostavljen njegovo diktaturo, tedaj morajo razmre med delaveci več kot kričati do neba. Kajti, Lenin in Trotzky sta neprav tako trdila, da boljševizem ni druga kot druge, toda v praksi pa je boljševizem postal v Rusiji največji tiranski mojster, kar jih pozna zdodovina. Delaveci, ki tvorijo vlado, delavci ki so vladala sama, štrajkajo proti tej vladi, štrajkajo proti samim sebi. To je glasna, tragično-komična eksplozija komedije, katero sta upeljala Trotzky in Lenin v Rusiji.

Pravzaprav ni boljševik v Rusiji nihče drug kot vojaki, katere žid Trotzky sijajno plačuje v krmi. Kar je delavcev, ki so prisiljeni poslušati, če ne, je ječa in smrt. Na knethi pa boljševizem nikjer niti bliža ni smel priti. Lenin se drži z militarizom, v obrambe svoje krvave slave je oborožil pet milijonov Rusov. In k tudi ti vojaki spredijo, da z Leninem ne morejo naprej, da je tudi on krivi prerok, kot so bili carji pred njim, tedaj je konec boljševizma tu. Ena sama zima bo menda zadostovala.

Iz Poljske fronte prihaja poročilo, da so ruski vojaki na fronti siti vojne in glosno zahtevajo, da Lenine in Trotzky ustavita nepotrebno prelivanje krvi poljskih in ruskih delavcev. Zaenkrat ima tiranija sicer še premoč, in dvanajst ruskih delavcev, ki so prišli iz fronte v Moskvo, da zahtevajo sklenitev miru, je dal Lenine enostavno ustrelitvijo. Toda s par streli se ne da zamašiti, niti zadušiti nevolja naroda, ki je obupan. In če se pojavlja nevolja med russkimi vojaki, ki so bili izmed vsega prebivalstva najbolje občuteni, koliko večji obup in nevolja mora vladati med priznim prebivalstvom. Lenine je obljubil vojakom obilo plena in slave na bojnem polju, toda vse to je izostalo, in ruska armada se žalostno umika. Zima v strelnih jarkih nikakor ni prijetna, zato je padel pogum pri vojakih, katerih nekateri so šest let neprestano v vojni. Celi regiment se so uprli na fronti, in Lenin, namesto, da bi organiziral ofenzivo napram Poljakom, mora streljati lastne vojake, da se punt prehitro ne razširi. Zmaga Poljakov je pomnožila nevoljo, in ni čuda, da se širijo govorice, da ima Lenine naropane milijone že varno spravljene, da se umakne, kakor hitro so prevoča.

Narava igra važen del, kadar se plete človeška usoda. Če ne bi deževalo na predvečer bitke pri Waterloo, tedaj bi Bonapartejeva družina še danes vladala v Franciji, tedaj bi bila usoda Evrope popolnoma druga kot je danes. In ruska zima bo letos igrala skrajno važno ulogo za ruski narod. Je to teško in greko zdravilo, toda mogoče bo pomagal, da ozdravi Rusijo največjega krvosesa — boljševizma. Potem pa vstane k prerojenju — slovenska, narodna Rusija.

DOPISI.

S. K. P. D. LIRA.

V nedeljo 9. t. m. bodovali imeli priliko videti zopet zanimivo igro, in sicer v Grdinovi dvorani ob pol osmi uri večer.

Letna sezona je prešla, hladni dnevi in večeri se okrepčajo, listje rumeno pada in jesen je tukaj, dnevi so postal kratki in ob večerih vedno izvršilo vsikdar svoj program v žadovoljstvu ljudi

Zato pa bomo šli rajši v dvorano da se bomo razvedri s pošteno zabavo, igra bodovala veliko užitka in kratkega časa, druge zabave bodo tudi dovolj, mladi pari se bodo lahko po igri zasukali,

Nekateri naši starci ali pa mladi hitijo v šove (gleđašče premičnih slik) vse pôlno je radovednega ljudstva stvari, v katerih nimajo nekateri še pojma o stvarah, ki jih gledajo in zopet drugi s tem sami sebe pokvarijo in nazadnje nimajo nič užit-

Moji ljubi ženi v spomin.

Se nikdar nisem videl človeka umirati. Ko mi je oceta vedala, premikala je ustnice, ubilo v gozdu, sem bil star toda ni ji šlo, gledala nas je eno leto, in drugi dan, ko je neizrečeno milo, češ, naš uga umrl oče, je umrla 4 letna nemojne misli. Prinesil sestra, in ko je preminula 16 smo ji otreke pol ure pred letna sestra Ivanka sem se smrto, katerim je stisnila nahajal pri tujih ljudeh. To roke, in bogzna, kaj jim je liko bolj grenko, je bilo za mame hotela še povедati v nas sedaj, ko smo bili prvi v zadnjem trenutku, toda ni mogla. Gledala nas je in pre mikala ustnice, in z največjo težavo, komaj slišno smo čuli: Baj, baj! Potem pa ji je zmanjkalo moči, da je utrušinko ležal smrtno bolan in je zdravnik obupal nad življenjem. Prečula je pri njego vi bojni postelji neprenehoma tri tedne, podnevu in ponoči, in ga z brezprimerno materinsko ljubeznijo spravila k zdravju, da je danes čvrst in močan, a ona je moralna plačati svojo materino ljubezen in požrvovalnost s svojim življenjem.

Kar je bila v človeških močeh smo storili za njo; zdravnik, zdravila, svež zrak, postrežba, sestra Je despela iz daljne Evrope, da ji streže, toda usoda ni hotela, mora je izrgati mater otrokom ter družini takoj skrbno gospodinjo. Ko je dolge mesece ležala na postelji, je bila vselej dobre volje, smehljala se je in trdno bila prepričana, da bo zdrava in se kmalu zopet prime gospodinjstva, ki ji je bilo največje veselje. Otroci so jo vsak dan hodili vpraševati: Mama, ali boš jutri vstala? In rekla je: Drugi teden, le pridna bodita.

Nikdar tekom svoje teške bolezni se ni pritoževala, nikdar ni bila v nadlego nikomur. Udano je trpela sama za sebe, boječ se, da bi tožilna morda potemnila jasna lica otrok in jih pripravila k joku in žalosti. Kako jih je le po učila ves čas kako je pazila na nje celo s svoje bolesniške postelje, njeni oči je bilo prestano nad otroci. In oba sta ji bila udana kot je malokrat udan otrok svoji materi. Trpela sta z njim skrivelj, a na zunaj sta bila vesela, da je bila običajna mama vesela.

Kolikokrat mi je rekla: Da bi mi vsaj Bog dal, da bi živila še deset let, da bi bili otroci preskrbljeni! Toda kadar je le mogla, strelila je s človek najbolj želi življenja, tedaj najhitrej ugase. Sedem dni pred smrto je dejal zdravnik: Louis, k večjemu še osem dni. In tedaj se nam je vsem temnili pred očmi. Dolgo prikrivana resnica je prišla na dan. Zadnji žarek upanja, da okreva, se je moral umakniti. Nastala je tema okoli nas. Začelela se je spraviti z Bogom, kar je udano in šepetaje naredila.

Ostala je pri zavesti do zadnje ure. Prihajali so številni prijatelji, vsakogar je spoznal, ga pozdravila in se poslovila. Hudo nam je bilo, ker je proti koncu zgubila glas. Koliko se je sirota trudila, koliko večji obup in nevolja mora vladati med priznim prebivalstvom. Lenine je obljubil vojakom obilo plena in slave na bojnem polju, toda vse to je izostalo, in ruska armada se žalostno umika. Zima v strelnih jarkih nikakor ni prijetna, zato je padel pogum pri vojakih, katerih nekateri so šest let neprestano v vojni. Celi regiment se so uprli na fronti, in Lenin, namesto, da bi organiziral ofenzivo napram Poljakom, mora streljati lastne vojake, da se punt prehitro ne razširi. Zmaga Poljakov je pomnožila nevoljo, in ni čuda, da se širijo govorice, da ima Lenine naropane milijone že varno spravljene, da se umakne, kakor hitro so prevoča.

Narava igra važen del, kadar se plete človeška usoda. Če ne bi deževalo na predvečer bitke pri Waterloo, tedaj bi Bonapartejeva družina še danes vladala v Franciji, tedaj bi bila usoda Evrope popolnoma druga kot je danes. In ruska zima bo letos igrala skrajno važno ulogo za ruski narod. Je to teško in greko zdravilo, toda mogoče bo pomagal, da ozdravi Rusijo največjega krvosesa — boljševizma. Potem pa vstane k prerojenju — slovenska, narodna Rusija.

Zato pa bomo šli rajši v dvorano da se bomo razvedri s pošteno zabavo, igra bodovala veliko užitka in kratkega časa, druge zabave bodo tudi dovolj, mladi pari se bodo lahko po igri zasukali, nekateri naši starci ali pa mladi hitijo v šove (gleđašče premičnih slik) vse pôlno je radovednega ljudstva stvari, v katerih nimajo nekateri še pojma o stvarah, ki jih gledajo in zopet drugi s tem sami sebe pokvarijo in nazadnje nimajo nič užit-

Najboljše! Najbolj sigurno!

Najbolj praktično!

Pošiljati denar v staro domovino je preko stare

The Lake Shore Banking & Trust Co.

Vogal 55, ceste in St. Clair Ave. Cleveland, O.

Star Lake Shore banka izdaje bančne menjice, (for draft) katere še izplačujejo po celom svetu, posebno pa pri jugoslovenskih denarnih zavodih, kakor hite se predložiti v Izplacilno.

Vložite svoje prihankante in imejte svoje bančne posle z banko, katere OGROMNO PREMOŽENJE znača sveto preko \$20,000,000.

Mi plačujem 4 procent obresti od vseh vlog. Vas naša podružnica imajo tujezemski oddelki, preko katerih moremo poslati denar v staro domovino. Poseben poskus posvetujemo Jugoslovom v Celijanwoodu v naselju na novo otvorenem pedružnici na EUCLID AVE. IN IVANHOE ROAD.

NASLOVI NASIH PODRUŽNIC:

E. 55th St. & St. Clair Ave.
Prospekt Ave. & Huron Road.
Superior & Addison Road.

St. Clair Ave. & E. 125th St.
Superior Ave. & E. 120th St.
Euclid Ave. & Ivanhoe Road.

Točnost in sigurnost je naše gospo.

Za vse informacije, pošljite nas, kako moremo dobiti vaše rojake in prijatelje k sebi, se vsej obrazno ne upravite našega tujezemskoga oddelka g. J. B. Mihalevici, ki vam bo vsej priznaju postreči in dati vse potrebne informacije.

Pridite osebno ali pa pišite na

The Lake Shore Banking & Trust Company

E. 55th St. & St. Clair Ave. Cleveland, O.

Priporočilo in zahtava

Jaz Mary Novak, 5345 Standard Ave. izrekam na tem mestu najlepšo zahtavo slovenskemu zdravniku kiropraktiku.

DR. ALBERT IVNIKU

ki je mojo že dolgo trajajočo bolezni v dveh tednih ozdravil. Vsakemu ga najlepšo priporočam.

DR. ALBERT IVNIK stoji na 6408 St. Clair Ave.

Uradne ure: 10-12; 2-4; 6-8

Grozdje!!! — Mošt!!!

Cenjenemu občinstvu naznajamo, da bodovali stiskali grozdje in sicer v splošno znanem prostoru, prej JOS. BIRK, sedaj R. BOŽEGLAV. Kdor želi imeti dobro kapljico, naj se zgledi na 606 ST. CLAIR AVE. vsaki čas. Prodajali bodovali tudi grozdje, kdor ga hoče stiskati sam.

Frank Somrak, John Smrke

C B DAILY BETWEEN CLEVELAND & BUFFALO

3 MAGNIFICENT STEAMERS 3

The Great Ship "SEANDREB" — "CITY OF EDINBURGH" — "CITY OF BUFFALO"

CLEVELAND — May 1st to Nov. 15th — BUFFALO

Leave CLEVELAND 8:00 P. M. Return BUFFALO 9:00 P. M.

Arrive BUFFALO 7:00 A. M. Standard Time Arrive CLEVELAND 7:00 A. M.

Crossings at Buffalo for Niagara Falls and all Eastern and Canadian ports. Round trip sailing between Cleveland and Buffalo are good for transportation on other steamers. And you can get a round trip ticket for \$10.00 round trip, with a 25% return ticket, for caravans exceeding 100 lbs. weight.

Benefitaria colored section of musical chart of The Great Ship "SEANDREB" sent on receipt of 25 cents. Also ask for our 16-page illustrated and descriptive handbill free.

The Cleveland & Buffalo Transit Company Cleveland, Ohio

SEANDREB — the largest and most capacious passenger steamer on inland waters of the world. Sleeping capacity, 1200 passengers.

FARE \$5.56

GOSTILNIŠKI PROSTORI

NA 6023 ST. CLAIR AVE.

so brezvoma dobro poznati vsakemu Slovencu in Slovanu, kjer je podjetje vodilo eden izmed najstarejših Slovencev v naselbini Mr. John Grdina. Sedanja lastnika

SEVER IN NAGODE

vodita to podjetje v splošno zadovoljstvo vsem obiskovalcem, s prijazno in čedno domačo postrežbo. Prostori in čedno opremljene ter prenarejene

DVORANE

so narazpolago cenjenemu občinstvu za razne prireditve kot društvene seje, veselice ter druge domače zabave.

Za naklonjenost cenjenemu občinstvu se prijazno priporočava

SEVER in NAG

KRESALO DUHOV.

Roman iz irskega življenja.

ANGLESKI SPISAL P. A. SHEEHAN.
PREVEL DAVORIN CIUHA.

Oder je bil preprost, stoli rav notaki. Posedli so po njih gledalci, polni pričakovanja in, kakor se je pozneje poka zalo, zelo dozvetni. Gospod Hamerton je sedel v srednji vrsti. Na obrazu in v srcu mu je bila bolj žalost kakor zasmeh; vedel je, da se za igro na odru pripravila resnična žaloigra.

Predstavo so otvorili s petjem nekaterih Šekspirjevih pesmi. Nato se je igrал umor iz "Macbeth". Igralca sta bila tako napravljeni, da jih priprosti ljudje niso spoznali, kar je naredilo na gledalce še globlji vtis. Claire bi bilo vsaj kot igralki zelo prijetno pri srcu, če bi bila slišala opombe dozvetnega, lahko občinstva o svoji vlogi Lady Macbeth. Naravnost čudovito je bilo, kako so kar doživljali dogodek na odru ter spoznali neodločnost šibkega Macbetha in silno moško odločnost njegove žene.

"Ona je pravi hudič," je šepetal nekdo.

"Ona bi sama storila, če bi ne mislila, da vidi očeta."

"Ali je ne zavrne?" je vprašal tretji.

Macbetha so splošno zant Čevali. Že sam morilec je nekaj dovolj hudega, a biti povrhu še figovec in celo tak, ki hoče odvaliti krvido na nedolžne, takemu niso mogli odpustiti.

Pri zadnjem prizoru druge točke v sporedru so bila čestva strašno razburjena, ko so predstavljali umor Des demone. Brezutni Otelo, njegovi mrzli, kratki odgovori na krčevite prošnje Des demonine za usmiljenje; ljudje so postali strašno ogorce ni. Zaničevanje, ki so ga čutili proti Otelu, usmiljenje z lepo ženo, izvrstna igra obeh igralcev: vse jih je tako razbesnilo, da so bili vsi iz sebe in pozabili, da je samo igra. Žene so jokale in ječale, otroci vpili groze in strahu. V tre nutku, ko je zamorec pritisnil nesrečni ženi na obraz blazino, so se dvignili možje pokonec, in Otelu bi se bilo godilo slab, če bi ne bil vstal gospod Hamerton in ne bil pomiril z roko razburjenja in ogorenčenja. Sedli so nazaj tre soči se razburjenja. Pomirili so se šele, ko je Otelo zasadil nož sebi v srce, kar je vidno pomirjevalno vplivalo na njihova čuvstva.

"Ta pa je našel slab konec, pa ga je tudi zaslužil."

"Kaj mu pomaga kesanje? Take ljudi obide kes, šele ko ne morejo svojega dejanja popraviti."

"Glej, no, saj so samo igrali."

"Seveda, ali nisi prej slišal gospoda?"

"Vraga, to pa je bila čudna igra. Ali nisi videl, kako je zadušil ženo in si potisnil nož v srce?"

"No, pravijo, da je bila gospodična Claire in da sploh ni mrtva."

"Gospodična Claire? Če bi bil jaz vedel, bi mu lumper posvetil, preden se je je doknali."

Predstava je bila res tako neprisiljeno naravna in dovršena, da je bil gospod Maxwell tudi po igri tarča krutih škal, s katerimi mnogokrat napada množica človeka, ki je samo igral katerokoli vlogo. Če človek nosi levjo kožo, mora biti tudi pripravljen, da ga kot leva grajajo in se ga boje. In na Irskem, kjer je vse opera buffa (burka), kakor je dejal nek šaljivi sodnik, mora človek vse obdolmirno prenesti, naj igra tisto vlogo, ki jo hoče.

In tako je množica Otela rekel besedice, temuč zrl s povelenim plasču in v njegovem coftju okrašenem pasu pre-

Maxwell je nadaljeval:

"Jaz se niti najmanj ne more domisliti, na kaj se opipajo, a odrekajo mi vsak odgovor. Zdi se mi, da smatramo za izredno velikodusnost, da me nista uklenila. Nekje, kjer koli, je nastala velika pomota, a ima vsaj dobre posledice. Reši me težkoč in mesili, da se Vam razodenem, kar bi bil moral storiti že davno."

Gospod Hamerton je še vedno molčal, a kazal že več zanimanja, gospodična Moulton je nepremično strmela v gospoda Mexwella. On je nadaljeval, mirno, kakor bi pripovedoval tujo zgodbbo:

"Moje ime je Maxwell. Robert Maxwell. Veleposestnik sem tega okraja in raditega tudi Vaš gospodar."

Nato je gospod Hamerton vstal; Claire ga je pomenljivo pogledala in zmagovalen smehljaj ji je zaigral okoli usten.

ganjala med krikom in zvijanjem do hišnih vrat.

"Ss — ss — ss — ss — ss — ss! — Glejte zamorca, ki je zadušil svojo ženo. Pfui, kakšen lep človek si moral biti, da si ni nihče tako lep kot on. In zdaj bo škilil za drugo. Ss — ss — ss!"

Več ali manj prestrašen in jezen, toda kmalu spet napol potolažen radi nezavednega priznanja množice je Maxwell mrmljal skozi zobe:

"Res, tako ljudstvo vzgajati ni otroška šala."

Razgret in truden si je ravno hotel sprati z obraza saje, ko je prišla Doneganova in dejala:

"Zunaj sta dva gospoda, ki bi rada govorila z Vami."

"Naj počakata," je dejal nevoljen.

A nista; brez vsakega oklevanja sta vstopila drug za drugim in prvi je dejal:

"Vi se imenujete Maxwell? Robert Maxwell?"

"Da," je odvrnil osorno. "Česa želite od mene?"

"Vsled neke ovadbe oziroma bolje vsled nekega suma arretirati! Obdolženi ste, da ste umorili neko dekllico."

Bil je še tako ves zamišljen v predstavo in vlogo, ki jo je ravno igral, da je misli, uradnik namiguje na to. Raditega je dejal nevoljen:

"Ali ne veste, da je pač Šekspirjeva igra? Zelo slab je, če človeka preganja nevna množica. Vi bi pa vendor lahko bili bolj poučeni."

"Saj nima nič opraviti s tem! Obtožba je mnogo bolj resna. Pridite!"

"Dovolite mi," je dejal gospod Maxwell, ki je uvidel, da se neznanec ne šali, "to je pač velika pomota. Trdite, da sem obdolžen udeležitve pri umoru ali pa celo umora samega. Kje in kdaj se je to zgodilo?"

"Jaz bi Vam svetoval," je dejal uradnik, "da se vzdržite vsakega nadaljnega razglabljanja. Tu je povelje. Mi Vas iščemo že dalje časa."

"Jaz Vam pa morem samo reči, da je kakršnakoči pomota. Izvzemši na odru, nisem nikoli nikjer kaj takega zakril. Ali naj je to neokusna šala?"

"Pojdite! Pojdite!" je dejal uradnik. "Ne smemo se muditi. Spodaj čaka voz. Če bi se kolikaj zoperstavljali, bi Vas morali zvezati."

Popolnoma zmeden vsled nenadne, nepričakovane izpremembe v življenju, a vendar zavedajoč se svoje popolne nedolžnosti, se je gospod Maxwell oblekel. Nato je poklical gospodinjo in jo prosil naj skrb za njegove stvari v času njegove kratke odsotnosti. Obrnivši se k uradniku, je dejal v mrzlem, a vljudnem tonu:

"Delate sicer velik pogrešek, zato se boste pokorili. Prosim, peljite me h gospodu Hamertonu. Jaz ga moram videti."

Gospod Hamerton je bil ravno v obednici pri večerji, ko so mu načenali prihod uradnikov z gospodom Maxwellom. Claire Moulton je sedela pri njem še oblecena kot Desdemona. Govorila sta o večernih dogodkih in se smejala nezavednemu poklonu in priznanju, ki ga je izrekla množica Maxwellu. V tistem hipu je prišel on z uradnikoma.

"Oprostite, da se vsiljujem," je dejal z glasom, ki se je tresel razburjenja. "Naša predstava je zadobila čuden konec. Ta gospoda me obdolžuje umora."

Gospod Hamerton ni rekel besedice, temuč zrl s povelenim plasču in v njegovem coftju okrašenem pasu pre-

studiral sem v kolegu Trinity," je nadaljeval, "in sem Master of Arts tega kolega. Mnogo sem se pečal z resno književnostjo in raditega za izredno velikodusnost, da me nista uklenila. Nekje, kjer koli, je nastala velika pomota, a ima vsaj dobre posledice. Reši me težkoč in mesili, da se Vam razodenem, kar bi bil moral storiti že davno."

Gospod Hamerton je še vedno molčal, a kazal že več zanimanja, gospodična Moulton je nepremično strmela v gospoda Mexwella. On je nadaljeval, mirno, kakor bi pripovedoval tujo zgodbbo:

"Moje ime je Maxwell. Robert Maxwell. Veleposestnik sem tega okraja in raditega tudi Vaš gospodar."

Nato je gospod Hamerton vstal; Claire ga je pomenljivo pogledala in zmagovalen smehljaj ji je zaigral okoli usten.

NAZNANILO PRESELITVE.

Dr. Zupnik se je preselil z zabolnavnikičkim uradom od 6127 St. Clair Ave. na 6131 St. Clair Ave. na vogal 62. cestu, nad novo slovensko banko, glejte vhod na 62. cestu. Glejte na napis

DR. ŽUPNIK

Ako hočete zanesljivega zabolnavnika, obiščite dr. Zupnika, ki se osebno zanima za vsakega bolnika. Dr. Župnik prakticira že sedem let v tej okolici.

Uradne ure: od 8:30 zjutraj do 8:30 zvečer. Ob nedeljah od 8:30 - 12

Poklicite Crest 709-L.

J. S. WIDGOY SLOVENSKI FOTOGRAF

489 EAST 152nd ST.
V COLLINWOODU.

Izdaje vsakovrstne slike, ženitvene, družinske in otroške slike po najnovejši modi in nizkih cenah. Izdaje iz malih velike slike.

Se priporočam cenjenemu občinstvu.

VSE DELO JE GARANTIRANO.

POZOR!

Posebna Razprodaja

CEVLJEV IN ROBARJEV ZA MOŠKE, ŽENSKE IN OTROKE.

- Moški čevlji od \$3.50 naprej.
- Ženski čižni od \$1.50 naprej.
- Obleke in suknje za dečke in deklice.
- Moške srajce, hlače, kape in klobuki.
- Blago na jarde, plahite in kvortri.
- Svedri za moške, ženske in otroke.
- Volna v šternah, različne barve.
- Vse spodnje, letno in zimsko blago.

Kupite pri domaćem trgovcu, kjer dobite dobro blago in poceni. Se priporočam

Joseph Kos,

15230-32 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio

Mi dajemo posebne procente. Trgovina odprtta od 8. zjutraj do 9. zvečer. Letos bomo imeli posebno lepe koledarje.

Jaz rabim veliko krvno sredstvo 606 in 914.

Vse zdravljene absolutno brez bolečin. Vi se lahko zanesete na pošteno mnenje, poštene postrežbe in

nebolje zdravljene za ceno, ki je morate plačati.

Ce je vaša bolezen neozdravljiva, vam takoj povem. Ce je ozdravljiva, boste eszavilli v načrtnem

casu. Govorimo slovensko.

Prva in Edina Slovenska Banka

v Ameriki

Sedaj je čas poslati denar v stari kraj.

Cene kronam so zadnjih par tednov dosti padle; težko, da boste imeli še katerikrat priliko poslati denar pod tako ugodnimi pogoji.

Tekom avgusta meseca smo poslali nad milijon kron v stari kraj. Brez izjeme so NAŠE CENE VEDNO NIŽJE KOT DRUGJE.

Odprt za denarno pošiljatev vsak večer od 6 do 8 ure, ob sobotah od 2 do 6 popoldne. Stranski vhod na E. 62nd Street.

THE NORTH AMERICAN BANKING & SAVINGS CO.

ST. CLAIR & E. 62nd ST.

X-žarki preiskava za \$1.00

Ce ste bolni, bres začra kaž je vaša bolezen, ali koliko ste že obupali radi bolezen

Nikar ne zgubite upanja, ampak pridite k meni

Jaz zdravim vsakovrstne speciale bolezni možki in ženski, zajedno pa bolesni krv, kože živčenja, obistvi, jetri, pljuč, mišič, srca, nosu in grlu. S pomočjo X žarkov, elektricitete in mojega najbolj modernega

zdravilstva, boste postali bojni v najkratjem možem času.

Pri nas ni nobenega ugibanja.

Skrivnost mojega uspeha je moja skrbna metoda preiskave, da doženem, kaž vas boli. Jaz rabim X žarke stru, mikroskop in kemično analizo ter vse znaniščne metode, da proučjam vašo vašega trubila.

Ali ste slabici? Pridite k meni, jaz vam pomagam!

Moje posebno proučavanje metod, ki se rabijo na evropskih klinikah v Berlinu, Londonu, Dunaju Pa

rizu in Rimu in moja dvoletna skrbja v zdravljaju akutnih in kroničnih bolezni možkih in ženskih

dale prednost pri zdravljaju in moji uspehi so bili tako zadovoljivi.

Jaz rabim veliko krvno sredstvo 606 in 914.

Vse zdravljene absolutno brez bolečin. Vi se lahko zanesete na pošteno mnenje, poštene postrežbe in

nebolje zdravljene za ceno, ki je morate plačati.

Ce je vaša bolezen neozdravljiva, vam takoj povem. Ce je ozdravljiva, boste eszavilli v načrtem

casu. Govorimo slovensko.

DOKTOR BAILEY "ŠPECIJALIST"

551 Euclid Ave. blizu 55. ceste Room 222. Drugo nadstropje.

Uradne ure od 9:30 zjutraj do

er. V ned